

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ
СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о ревизији финансијских извјештаја
Министарства индустрије, енергетике и рударства РС
за период 01.01. - 31.12.2009. године**

Број: РВ016-10

Бања Лука, 28.6.2010.

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
II	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	3
III	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ.....	4
	1. Увод.....	4
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	5
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	5
	4. Финансијски извјештаји.....	6
	4.1. Извјештај о извршењу буџета	7
	4.1.1. Припрема, израда и доношење буџета.....	7
	4.1.2. Текући трошкови.....	8
	4.1.3. Текуће помоћи	9
	4.1.4. Набавке.....	11
	4.2. Биланс успјеха.....	11
	4.2.1. Приходи и расходи	11
	4.3. Биланс стања.....	12
	4.3.1. Актива	12
	4.3.2. Пасива.....	13
	4.4. Напомене уз финансијски извјештај	14
	4.5. Ванбилансне евиденције	14

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Предмет

Извршили смо ревизију приложеног биланса стања Министарства индустрије, енергетике и рударства РС (у даљем тексту Министарство) са стањем на дан 31.12.2009. године и одговарајућих биланса успјеха, извјештаја о извршењу буџета, извјештаја о капиталним трошковима и финансирању за годину која се завршава на тај дан, те ревизију усклађености пословања и преглед значајних рачуноводствених политика и других објашњавајућих напомена.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Министар је одговоран за припрему и фер презентацију ових финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола, које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед корупције и преваре; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствене процјене које су разумне у датим околностима. Министар је такође одговоран за усклађеност пословања Министарства са важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора РС, ИНТОСАИ и Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди нам налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе, те да је пословање усклађено са важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизорских доказа о усклађености пословања и о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталим услед корупције и преваре. Приликом процјене ризика ревизор разматра интерне контроле, које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизорских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примјене рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су прибављени ревизорски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за наше ревизорско мишљење.

Квалификације

Као што смо навели под тачком 4.3.1 Извјештаја,

Министарство није извршило исправку вриједности спорних потраживања, нити тражило сагласност Владе РС за отпис ненаплативих потраживања (5.477.075 КМ) и ванбилансно евидентирање потраживања класификованих у "Е" категорију (чл.16. Правилника о рачуноводственој политици за кориснике буџета Републике и чл.4. Правилника о измјенама и допунама Правилника о рачуноводственој политици за кориснике буџета Републике). Због наведеног, на дан биланса стања, исказана су већа потраживања и разграничени приходи за 5.477.075 КМ.

Као што смо навели под тачком 4.3.1,

Министарство је замјеном аута "старо за ново" остварило капитални губитак у износу од 35.995 КМ.

Мишљење

По нашем мишљењу, осим за ефекте које на финансијске извјештаје може имати наведено у претходним пасусима, финансијски извјештаји Министарства по свим битним питањима приказују истинито и објективно стање имовине и обавеза на дан 31.децембар 2009. године, резултат пословања и извршење буџета Министарства за годину, која се завршава на тај дан, у складу са Међународним рачуноводственим стандардима финансијског извјештавања.

Финансијско пословање Министарства у току 2009. године је било усклађено у свим материјално значајним аспектима са законском регулативом.

Бања Лука, 28.6.2010.

Главни ревизор

Мр Бошко Чеко

II РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоручује се Министру да:

1. Консолидованим финансијским извјештајем презентује финансијске информације везане за Министарство и Републичке управне организације у његовој надлежности.
2. Прије израде буџетског захтјева, у оквиру своје надлежности, утврди приоритете и у складу са тим планира намјене буџетске потрошње, поштујући економску класификацију.
3. Консолидовани буџетски захтјев сачињава у складу са чланом 14 и 23. Закона о буџетском систему.
4. Обезбиједи јасније критеријуме за додјелу текућих помоћи и врши додјелу на основу усвојених критеријума, приоритета и на транспарентан начин.
5. Успостави ванбилансну евиденцију примљених мјеница за обезбјеђење од ненамјеног трошења средстава текућих помоћи.
6. Обезбиједи одлуку Владе РС о отпису потраживања (5.477.075 КМ) на терет разграничења у складу са чланом 16. Правилника о рачуноводственој политици за кориснике буџета РС, исправку вриједности сумњивих потраживања, те да предузме све мјере за наплату потраживања у спору.
7. Се за све додијелене концесије за кориштење и експлоатацију природних и минералних ресурса обавезно закључују уговори, те да се приходи по основу уговорених накнада планирају и прати њихова наплата.
8. Обезбиједи да се Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују све релевантне информације, у складу са захтјевима MPC JC и документом Министарства финансија бр: 06.15/403-1448/09.

III ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Чланом 23. Закона о републичкој управи (Сл.гл.РС 118/08) утврђен је дјелокруг рада и надлежност Министарства енергетике развоја и рударства (у даљем тексту Министарство). Министарство врши управне и друге стручне послове који се односе на област индустрије, енергетике и развоја, подстицање развоја институција за унапређење и развој предузетништва - занатства, стратегију развоја малих и средњих предузећа, стратегију развоја занатско-предузетничке дјелатности, планирање средстава за реализацију и спровођење стратегије и политике развоја, подстицање улагања средстава у домаћа предузећа у области индустрије, вођење електроенергетске политике, планирање и вођење електроенергетске стратегије, експлоатацију ресурса у сврху производње електричне енергије, развој и изградњу електроенергетских објеката, додјелу концесија за истраживање, градњу и експлоатацију електроенергетских објеката, израду средњорочне и дугорочне стратегије за енергенте (нафту, гас и биогориво) анализу стања и пословања предузећа из области енергетике, предлагање мјера за подстицање развоја сектора нафте, гаса и биогорива, додјелу концесија за изградњу нових објеката за транспорт нафте и гаса, истраживање и експлоатације течних и гасовитих угљиководоника (сирова нафта и гас) и других природних гасова, геолошка истраживања и експлоатацију природних и техногених минералних сировина; металних, неметалних - обухватајући ресурсе за производњу грађевинских материјала, радиоактивних минералних сировина, све врсте соли и соних вода, подземне воде (питке, индустријске, минералне, термалне, термоминералне) и геотермалне ресурсе, верификацију резерви минералних сировина и вођење њиховог катастра, вођење катастра истражних и експлоатационих одобрења, додјелу концесија за истраживање и експлоатацију минералних ресурса, вођење катастра додијељених концесија у области енергетике, рударства и геологије, надзор над радом јавних предузећа и осталих предузећа, са већинским државним власништвом из ресорне надлежности, мјерама економске и развојне политике подстицања развоја ресорних привредних области; праћење утицаја мјера економске политике на кретање индустријске производње, производње у енергетици и рударству у цјелини и по појединим гранama и значајним предузећима, учешће у изради и доношењу техничких прописа из ресорних надлежности и њихово усклађивање са законодавством ЕУ, учешће у изградњи и развоју система оцјењивања усаглашености и осталих области инфраструктуре квалитета (методологија, стандардизација, акредитација и сл) у Републици БиХ, учешће у процесима европских интеграција и пројектима везаним за области индустрије, енергетике, рударства, геологије и инфраструктуре квалитета, израду законских и подзаконских аката из надлежности Министарства и друге послове у складу са законом.

Предмет ревизије није консолидовани финансијски извјештај Министарства.

Министарство је у законском року доставило Примједбе на Нацрт извјештаја. Примједбе се односе на квалификацију везану за неусклађеност додјеле средстава предузећу "Нова Романија" а.д. Соколац у износу од 2.000.000 КМ, са чланом 12. став 3. Закона о извршењу буџета за 2009. годину и на

квалификацију везану за остварени капитални губитак набавком службеног аутомобила системом замјене "старо за ново".

Главни ревизор Републике Српске је са дужном пажњом размотрио примједбе. Прва примједба је дјелимично прихваћена. С обзиром да је Министарство доставило "Ситуациону анализу са основима стратегије будућег дјеловања у АД Нова Романија", начин додјеле средстава неће бити квалификован, односно неће утицати на ревизорско мишљење. Међутим чињеница да средства нису додијељена на транспарентан начин, путем јавног позива, и на основу утврђених критерија, остаје као налаз у тексту извјештаја.

Друга примједба није основана. Министарство је имало могућност да изврши отпис преостале садашње вриједности аутомобила, користећи модел функционалне амортизације, уколико су за то постојали оправдани разлози.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

У ревизорском извјештају за 2008. годину су Министарству дате три препоруке везане за усклађеност пословања (планирање, јавне набавке и резервисање средстава). Министарство је провело двије препоруке, везане за примјену Закона о јавним набавкама и резервисање, а препорука везана за усклађеност планирања са Законом о буџетском систему је дјелимично проведена.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Министарство је унутрашњу организацију, дјелокруг рада организационих јединица, начин руковођења, одговорност и координацију, планирање и распоређивање послова, дефинисало Правилником о унутрашњој организацији радних мјеста из 2007. и измјенама из 2008. године. Правилником су уређене унутрашње организационе јединице: Секретаријат Министарства, Ресор за правне послове и европске интеграције, Ресор за металну, електро и намјенску индустрију, Ресор за дрвопрерађивачку, целулозно – папирну, хемијску и графичку индустрију и индустрију текстила, коже обуће и дувана, Ресор за електроенергетику, Ресор за енергенте, Ресор за рударство и геологију и Ресор за мала и средња предузећа, производно занатство и информатику. За обављање послова из дјелокруга рада Министарства систематизовано је 79 радних мјеста са 85 извршилаца. Министарство је на дан 1.1.2009. године имало 58 извршилаца, од којих 10 приправника, а на дан 31.12.2009. год. 55 извршилаца.

Ревизијом значајних активности Министарства уочили смо да систем интерних контрола, који подразумева скуп поступака и мјера које предузима руководство клијента у циљу обезбјеђења тачности и правилности евидентирања финансијских трансакција, усклађености пословања са законским прописима, те ефикасног управљања јавним средствима, треба унапређивати. У складу с тим, потребно је дефинисати и успоставити:

- јасну организацију и расподјелу послова, овлаштења и одговорности непосредних извршиоца финансијско-рачуноводствених послова,
- јасну расподјелу послова, одговорности и овлаштења између надлежних ресора и рачуноводства у вези са евидентирањем, праћењем наплате и

извјештавањем о потраживањима и приходима које Министарство остварује својом дјелатношћу,

- процедуре праћења, контроле и извјештавања о потрошњи горива,
- начин процјене и индентификовање ризика од неиспуњавања кључних циљева као и ризика од настанка материјално значајних грешака у различитим процесима рада/ресорима, који могу битно утицати на финансијско извјештавање,
- планирање и исказивање свих буџетских издатака у складу са јединственом класификацијом и структуром контног оквира
- критеријуме за додјелу средстава текућих помоћи производним предузећима за превазилажење посљедица Свјетске економске кризе.

Радно мјесто интерног ревизора је систематизовано (Правилник из 2010.г.) у оквиру групе за финансијско-рачуноводствене послове, што не осигурава његову независност и овлаштења у складу са Законом о интерној ревизији. Током 2009. године мјесто вишег стручног сарадника за интерну контролу није било попуњено.

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2009. године није у потпуности проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем. Након извршеног пописа и достављених извјештаја пописних комисија није прибављена одговарајућа сагласност Владе РС за отпис и искњижавање у ванбилансну евиденцију ненаплативих потраживања која су класификована у „Е“ категорију.

4. Финансијски извјештаји

Министарство је у складу са прописима које доноси министар финансија, а на основу евиденције у ГКТ, сачинило финансијске извјештаје за 2009. годину за Министарство и Консолидовани финансијски извјештај, који обухвата и Републичке управне организације у надлежности Министарства.

Консолидованим финансијским извјештајем обухваћена је и Републичка агенција за мала и средња предузећа, која према Закону о републичкој управи и Правилнику о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова и фондова није контролисани ентитет овог Министарства, већ Владе РС. Агенција за мала и средња предузећа има статус правног лица, а осим предузећа у надлежност овог Министарства, покрива и предузећа из области трговине, туризма, пољопривреде, водопривреде, саобраћаја и веза. Сматрамо да поступање по Инструкцији Министарства финансија број: 06-09-701/08 од 21.01.2008.године (која је дата за извјештавање за 2007. годину), није у складу са чланом 14. Закона о буџетском систему, чланом 2. тачка о. Закона о трезору и са Законом о републичкој управи.

Препоручује се Министру да Консолидованим финансијским извјештајем презентује финансијске информације везане за Министарство и Републичке управне организације у његовој надлежности.

4.1. Извјештај о извршењу буџета

4.1.1. Припрема, израда и доношење буџета

Консолидованим буџетским захтјевом, који није усклађен са ограничењем Министарства финансија, су планирана средства за текуће издатке и дознаке нижим потрошачким јединицама у укупном износу од 31.446.580 КМ. Министарство је у оквиру дознака нижим потрошачким јединицама, поред Републичког завода за геолошка испитивања из Зворника, захтјевало средства за кадровско јачање и техничко опремање Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа, што није у складу са Законом о републичкој управи, јер иста није дефинисана као републичка управна организација и није регистрована као буџетски корисник.

Мишљења смо да сходно члану 5. 16. 18. и 21. Закона о подстицању развоја малих и средњих предузећа, средства за рад ове Републичке агенције требају бити планирана као текуће помоћи за мала и средња предузећа која су у надлежности овог Министарства, а не као дознаке нижим буџетским корисницима или да се планирање буџетских средстава и распоред њихове намјене у Буџету Републике врши на нивоу посебне потрошачке јединице (као за друге институције Владе РС које се финансирају из Буџета РС).

Као извори финансирања планирани су само приходи из Буџета Републике. Нису обухваћени остали извори финансирања: властити приходи, донације и кредити, иако су поједине активности овог Министарства и ентитета за које захтијева средства директно у вези са настанком прихода и других прилива из кредита и донација.

Одлуком Народне скупштине РС одобрен је буџет за 2009. годину у износу од 21.656.336 КМ. Првим ребалансом буџета одобрена су додатна средства у износу од 4.289.001 КМ. Другим ребалансом, поред повећања буџетског оквира за 2.756.663 КМ, вршена је и измјена у класификацији намјена, тако да коначно одобрена средства износе 28.702.000 КМ.

До ребаланса буџета, Министарство је по одобрењу Владе РС (Закључак број:04/1-012-2-135/09 од 28.01.2009. године) средства одобрена за подстицај извоза привремено користило као текуће помоћи индустрији текстила, коже и обуће, чиме је измијењена првобитно одобрена намјена.

Ревизија је мишљења да планирање и извршење буџета овог Министарства по основу субвенционисања трошкова електричне енергије социјално угрожених категорија становништва, треба планирати према функционалној надлежности Владе у оквиру Министарства здравља и социјалне заштите, које је надлежно над институцијама које проводе политику социјалне заштите.

Препоручује се Министру да:

- **прије израде буџетског захтјева, у оквиру своје надлежности, утврди приоритете и у складу са тим планира намјене буџетске потрошње, поштујући економску класификацију,**
- **Консолидовани буџетски захтјев сачињава у складу са чланом 14. и 23. Закона о буџетском систему.**

4.1.2. Текући трошкови

Укупни расходи су извршени у износу од 28.430.721 КМ, што је 99% у односу на одобрен буџет. Неутрошена средства од 271.279 КМ су прераспоређена у оквиру Буџета РС.

Бруто плате и накнаде су исказане у износу од 1.598.017 КМ, што чини 98% од буџетом одобрених средстава. Ревизија је уочила да се као плата запослених признаје и исказује исплата накнаде ангажованом лицу на пословима обезбјеђења и обављања послова возача министра, који своја права из радног односа остварује у другом ентитету јавног сектора. Исплата додатне накнаде плате, по рјешењу министра, стално запосленом раднику МУП-а, није предвиђена Законом о платама запослених у органима управе РС и Законом о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, казнено-поправним установама и Судској полицији.

У складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида („СГ РС“ бр. 54/09), Министарство је обрачунало допринос од 0,2% на укупно исплаћене бруто плате свих запослених, што укупно износи 3.196 КМ. Обрачунати допринос евидентиран је у оквиру позиције Текуће помоћи појединцима, а не у оквиру групе рачуна – остали доприноси на плате, што сматрамо неадекватном класификацијом.

Накнаде трошкова запослених су исказане у износу од 40.681 КМ, што чини 65% у односу на ребалансом одобрена средства. Накнаде трошкова чине накнаде за превоз 21.453 КМ, накнада за рођење дјетета 1.565 КМ, отпремнине због одласка у пензију 13.077 КМ, те накнаде за привремене и повремене послове 4.586 КМ. Накнаде су обрачунате у складу са важећим прописима.

Донесеним Правилником у јануару 2010. године, прецизније су дефинисани услови за стицање права на накнаду трошкова за превоз.

Трошкови материјала и услуга

Путни трошкови су исказани у износу од 54.167 КМ, што чини 77% од ребалансом одобрених средстава. Приликом стварања издатака за службена путовања Министарство је обрачун накнада вршило у складу са Уредбом о издацима за службена путовања у земљи и иностранству и Закључцима Владе РС, којим је дневница у земљи усклађивана са цијеном рада запослених у управи.

Трошкови комуналних и комуникационих услуга су исказани у износу од 43.926 КМ, што чини 86% у односу на ребалансом одобрена средства. Исказани трошкови по извршењу буџета односе се на: трошкове мобилне и фиксне телефоније. Министарство је интерним актом утврдило ограничења трошкова за мобилне телефоне и исте досљедно примјењује.

Трошкови материјала су исказани у износу од 47.566 КМ што чини 95% у односу на ребалансом одобрена средства. Највећи дио трошкова у износу од 45.412 КМ односи се на набавке канцеларијског материјала.

Трошкови горива и мазива су исказани у износу од 32.299 КМ, што чини 65% у односу на ребалансом одобрена средства.

Процедура јавне набавке је спроведена у складу са препорукама претходне ревизије, а Уговор о набавци нафте и нафтних деривата је закључен у јулу 2009. године са предузећем „Петрол“ а.д. Бања Лука.

Министарство је успоставило евиденције и прати трошкове горива по возилима. Утврђени нормативи су непотпуни (обухваћена су 4 од укупно 5 возила).

Трошкови текућег одржавања су исказани у износу од 54.661 КМ, што чини 84% у односу на ребалансом буџета одобрена средства, а чине их издаци за одржавања службених возила у износу од 41.022 КМ и опреме 13.639 КМ.

Уговорене услуге су исказане у износу од 634.937 КМ, што чини 94% у односу на ребалансом одобрена средства. Уговорене услуге чине услуге: штампања и јавног информисања 15.581 КМ, репрезентације 42.590 КМ, стручног образовања и полагања стручних испита 4.297 КМ, израда Стратегије развоја енергетике РС 537.700 КМ, накнаде за интелектуалне услуге 26.373 КМ и остале услуге 8.396 КМ.

Трошкови репрезентације су мањи у односу на претходну годину за око 66%. Министарство је интерним актом од 1.4.2009. године укинуло право запосленим на конзумацију топлих напитака у згради Владе РС.

Рјешењем министра од 11.11.2008. године, је одобрен поступак јавне набавке - услуге израде Стратегије развоја енергетике РС до 2030. године и закључен Уговор са ино-добављачем 28.07.2009. године у вриједности од 537.700 КМ, чија реализација је окончана у мају 2010. године.

С обзиром на карактер и значај поменуте Стратегије, која предвиђа у будућности израду и реализацију више пројеката, расходи су требали бити евидентирани као капитални, односно нематеријална имовина.

4.1.3. Текуће помоћи

Текуће помоћи су исказане у Годишњем извјештају о извршењу буџета у износу од 24.951.598 КМ, као помоћи појединцима у износу од 3.196 КМ (односи се на посебан допринос за запошљавање инвалида), помоћи непрофитним организацијама 70.000 КМ, субвенције јавним предузећима 17.703.502 КМ и помоћи осталим правним лицима 7.174.900 КМ.

Помоћ непрофитним организацијама од 70.000 КМ, односи се на суфинансирање сајамских манифестација Привредне коморе РС, Подручне привредне коморе Добој по 10.000 КМ и помоћи Занатско-предузетничкој комори РС 50.000 КМ.

Субвенције јавним предузећима (17.703.502 КМ) чине намјенска средства за суфинансирање подстицаја извоза привредних субјеката у износу од 10.000.000 КМ и субвенција за електричну енергију за социјално угрожено становништво у износу од 7.703.502 КМ. Средства нису била по намјенама расположива током цијеле године.

Текуће помоћи су извршене у висини одобрених средстава у буџету.

- Средства за подстицај извоза су додјељивана у складу са јавним позивом, а према утврђеним критеријумима у износу од 7.040.000 КМ и додатно, на основу сагласности Владе РС, у износу од 2.960.000 КМ. Додјела средстава на основу сагласности Владе РС није довољно транспарентна (без јавног позива). Класификовање потстицаја као

текућих помоћи јавним предузећима је неодговарајуће јер се међу корисницима не налазе јавна предузећа.

- Субвенција за електричну енергију за социјално угрожено категорију становништва је додјељена јавним предузећима, а на основу одлуке Владе РС бр: 04/1-012-2-689/09, након проведених процедура и достављених спискова корисника субвенција од надлежних институција социјалне заштите у РС. Субвенционирање социјално угроженог становништва не спада у надлежност овог Министарства (тачка 4.1.1. Извјештаја).

Помоћи осталим правним лицима 7.174.900 КМ чине намјенска издвајања по основу помоћи предузећима за увођење ИСО стандарда и ЦЕ знака у износу од 600.000 КМ, намјенска издвајања за предузећа у области текстила, коже и обуће 4.559.400 КМ, помоћ предузећима за превазилажење последица свјетске економске кризе 2.000.000 КМ и помоћи предузећима за вођење стечајног поступка 15.500 КМ.

- Намјенска издвајања по основу помоћи предузећима за увођење ИСО стандарда и ЦЕ знака су одобрена и средства дозначена крајњим корисницима у складу са процедурама Министарства и закљученим уговорима са корисницима помоћи. Инструмент обезбјеђења намјенског трошења су бјанко мјенице потписане од стране корисника помоћи. Средства су додјељена у децембру 2009. године, а рок за достављање извјештаја о намјенском утрошку је јуни 2010. године. Надлежни ресор није доставио рачуноводству преглед примљених мјеница, ради евидентирања условних потраживања нити је, у сарадњи са Министарством финансија, обезбиједио праћење прихода по основу поврата средстава од стране корисника помоћи, у случају ненамјенског трошења.
- Намјенска издвајања за предузећа у области текстила, коже и обуће су највећим дијелом дозначена крајњим корисницима након проведених усвојених процедура (4.284.400 КМ). Средства су додјељивана и појединачним рјешењима министра, уз сагласност Владе РС, предузећима „Новотекс“ Требиње (250.000 КМ) и „Текстил Станић“ Костајница (25.000 КМ), што сматрамо нетранспарентом додјелом.
- Ребалансом буџета су предвиђена средства за Помоћ предузећима за превазилажење последица свјетске економске кризе у износу од 2.000.000 КМ. На основу Закључка Владе РС бр: 04/1-012-2-1989/09 од **22.10.2009. године**, средства су у cjелокупном износу додијељена предузећу „Нова Романија“ а.д. Соколац. **Прије додјеле средстава нису били утврђени критеријуми за додјелу, а предузеће није уз захтјев доставило законом предвиђене програме/пројекте (чл. 12. став 3. Закона буџетском систему).** Са предузећем „Нова Романија“ а.д. Соколац је закључен Уговор о додјели средстава за превазилажење последица Свјетске економске кризе.

Препоручује се Министру да обезбиједи:

- **јасне критеријуме за распоређивање средстава буџета по намјенама потрошње,**
- **додјелу текућих помоћи на основу усвојених критеријума, приоритета и на транспарентан начин,**

- **ванбилансну евиденцију примљених мјеница за обезбјеђење од ненанмјенског трошења средстава текућих помоћи.**

Дознаке нижим потрошачким јединицама износе 950.000 КМ, од чега се 150.000 КМ односи на Републички завод за геолошка испитивања Зворник и 800.000 КМ за помоћ Агенцији за мала и средња предузећа.

4.1.4. Набавке

У току 2009. године спроведено је 12 поступака јавних набавки укупне вриједности од 782.481 КМ. Узорком су обухваћена 4 поступка јавних набавки укупне вриједности од 662.700 КМ (85%) и то: услуга одржавања рачунарске и биро опреме (15.000 КМ), гориво (70.000 КМ), канцеларијски материјал (40.000 КМ) и израда Стратегије развоја енергетике РС до 2030. године (537.700 КМ).

Министарство је у складу са датим препорукама донијело План набавки за 2009. годину и углавном поступало у складу са Законом о јавним набавкама. На бази посматраног узорка нису уочене материјално значајне грешке које би утицале на неусклађеност са законским прописима.

4.2. Биланс успјеха

4.2.1. Приходи и расходи

Министарство је у Билансу успјеха исказало укупне приходе у износу од 28.430.721 КМ (за 87 % веће у односу на претходну годину), које у потпуности чине приходи из буџета РС. Укупни расходи су исказани у износу 28.420.325 КМ. Разлика између прихода и расхода у износу од 10.396 КМ односи се на капитална улагања.

Властити приходи, донације, те приливи од задуживања се не исказују у евиденцијама Министарства, већ у Главној књизи трезора.

У надлежности појединих ресора је додјела концесија у области енергетике, рударства и геологије. По овлаштењу Владе РС врши се и продаја некретнина. Закључивањем уговора о концесији за истраживање, градњу и експлоатацију енергетских објеката, изградњу нових објеката за транспорт нафте и гаса, експлоатацију природних и техногених минералних сировина, те коришћење и експлоатацију минералних сировина стичу се приходи по основу права на експлоатацију природних ресурса. Евиденцију прихода, на организационом коду Министарства, води Министарство финансија и врши извјештавање на нивоу Консолидованог извјештаја Буџета РС.

У оквиру активности додјеле и праћења концесија уочили смо сљедеће:

- појаве, да се врши експлоатација природних ресурса без закључених уговора о концесији, а накнада одређује Правилником о начину утврђивања висине концесионе накнаде за коришћење минералних сировина, који није усаглашен са важећим Законом о рударству,
- у уговорима о концесији се не прецизира врста прихода и позив код уплате на број уговора и организациони код Министарства, што онемогућава праћење и контролу наплате прихода појединачно по концесионарима/закљученим уговорима и на нивоу Министарства,
- интерним актом није дефинисан начин комуникације и рокови извјештавања у вези са извршеним надзором над реализацијом

предметних уговора између надлежних институција (Министарства, Комисије за концесије, Инспектората РС, локалних заједница, Пореске управе и Министарства финансија).

Препоручујемо Министру да се за све додијелене концесије за кориштење и експлоатацију природних и минералних ресурса обавезно закључују уговори, те да се приходи по основу уговорених накнада планирају и прати њихова наплата.

4.3. Биланс стања

4.3.1. Актива

Биланс стања на дан 31.12.2009. године је састављен на основу преузетих евиденција из ГКТ, у којем је исказана уравнотежена вриједност активе и пасиве у износу 16.473.877 КМ (више за 6% у односу на претходну годину).

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 12.030.958 КМ, а односе се на потраживања по основу рефундације накнада које падају на терет других правних лица у износу од 75.002 КМ и потраживања од правних лица у износу од 11.955.956 КМ.

Потраживања од правних лица односе се на потраживања по основу главнице робног кредита датог предузећима из донације Владе Јапана у периоду 1997. и 1998. година у износу од 11.432.351 КМ и камате од 523.605 КМ. Потраживања су први пут евидентирана у ГКТ у 2008. години према инструкцији Министарства финансија, као потраживања и разграничени приходи, у износу од 12.594.064 КМ. Рок за враћање ових кредита био је период од 12 мјесеци, а као обезбјеђење извршења уговора били су акцептни налози узети од корисника кредита.

У току године је извршено усклађивање потраживања: укњижен је дио дуга у износу 382.771 КМ и извршене исправке грешке по основу наплаћених потраживања у 2008. г. у износу од 117.640 КМ, те усклађивање са курсом јапанског јена (JPY) и друге грешке у износу од 902.938 КМ. Према изјави одговорних лица у моменту признавања и евидентирања потраживања није постојала сва релевантна документација, тако да је у току године извршено комплетирање документације и корекције евиденција.

Прије пописа Министарство је свим дужницима (59 субјеката) упутило ИОС-е, на усаглашавање, од чега су **само у два случаја потврђена потраживања у укупном износу од 381.176 КМ**. Комисија за попис је потврдила књиговодствена стања и цјелокупна потраживања након извршених корекција према Правилнику о рачуноводственој политици за кориснике буџета РС, сврстала у категорију Е- губитак.

Министарство није извршило исправку вриједности спорних потраживања (11.955.956 КМ), нити тражило сагласност Владе РС за отпис ненаплативих потраживања (5.477.075 КМ) и ванбилансно евидентирање потраживања класификованих у "Е" категорију (чл.16 Правилника о рачуноводственој политици за кориснике буџета Републике и чл.4. Правилника о измјенама и допунама Правилника о рачуноводственој политици за кориснике буџета Републике).

Због административних пропуста свих нивоа власти у периоду од давања кредита па до њиховог евидентирања на организационом коду овог Министарства (неблаговремено евидентирање и примопредаја документације између министарстава, неподношење акцептних налога на наплату, непредузимање мјера за наплату дуга судским путем и непријављивање дуга за наплату из стечајне масе у случају гдје је био покренут стечајни поступак) утврђено је да су потраживања у потпуности ненаплатива у износу од 5.477.075 КМ. **Због наведеног, на дан биланса стања, исказана су већа потраживања за 5.477.075 КМ.** Иста, уз сагласност Владе РС, треба отпистати на терет разграничења.

Против 29 предузећа су покренути судски спорови, у укупном износу од 6.478.881 КМ. У два случаја донесена је пресуда надлежних судова у корист Владе РС (Одлуке још нису правоснажне), што потврђује да је извјесност наплате судским путем могућа. Уочено је да се као корисници текућих помоћи и концесија појављују поједини дужници у својству правних сљедбеника или пререгистрованих правних субјеката, што отвара могућност за наплату дијела наведених потраживања. За потраживања која имају карактер "сумњивих" није извршена исправка вриједности на терет разграничених прихода.

Препоручује се Министру да обезбиједи одговарајуће одлуке Владе РС о отпису потраживања (5.477.075 КМ) на терет разграничења у складу са чланом 16. Правилника о рачуноводственој политици за кориснике буџета РС, исправку вриједности сумњивих потраживања, те да предузме све мјере за наплату потраживања у спору.

Финансијски и обрачунски односи су исказани у износу од 4.188.442 КМ, а представљају потраживања од буџета РС по основу неисплаћених обавеза на дан Биланса стања.

Стална средства су исказана у Билансу стања у износу од 515.479 КМ набавне вриједности, 270.469 КМ исправке вриједности и 245.010 КМ неотписане вриједности.

Промјене на средствима односе се на: повећање - набавку службеног возила из резервисања на терет буџета 2008. године у износу од 125.993 КМ и текућу набавку компјутерске опреме у износу од 10.396 КМ, те смањење по основу обрачунате амортизације у износу од 76.731 КМ, искњижавање возила по систему „замјена старо за ново“ у вриједности од 67.095 КМ и расход опреме због физичке дотрајалости у износу од 6.530 КМ. **Замјеном "старо за ново" је остварен капитални губитак у износу од 35. 995 КМ.**

4.3.2. Пасива

Краткорочне обавезе према добављачима су исказане у износу од 3.440.328 КМ. Односе се на обавезе према добављачима из редовне дјелатности од 61.045 КМ и обавезе према правним лицима у оквиру посебних намјена 3.379.283 КМ. Најзначајнији дио чине обавезе по основу субвенције утрошка електричне енергије за социјално угрожене категорије становништва у износу од 2.248.661 КМ према ЈП Електропривреде РС, обавезе према предузећима из области текстила, коже и обуће 1.061.700 КМ, обавезе према Агенцији за мала и средња предузећа од 47.422 КМ и остале обавезе 1.500 КМ.

Обавезе према запосленим су исказане у износу од 149.982 КМ, а односе се на неисплаћене бруто плате и накнаде запосленим за децембар 2009. године.

Краткорочна разграничења износе 12.636.289 КМ, а чине их разграничене обавезе за чију реализацију су одобрена средства у буџету у износу од 677.890 КМ, обавезе за доприносе из 2001. године 2.443 КМ и разграничени приходи, као кореспондирајући рачун потраживањима од правних лица у износу од 11.955.956 КМ. **Краткорочна разграничени приходи су, у односу на исказане, мањи за 5.477.075 (тачка 4.3.1).**

Министарство је извршило укидање резервисања за неутрошена средства из 2008. године у износу од 11.107 КМ у корист осталих прихода буџета. Резервисања на терет текућег буџета су извршена по основу преузетих обавеза према ино добављачу за израду Стратегије развоја електроенергетског сектора РС у износу од 107.540 КМ и обавеза по основу субвенције предузећа из области текстила, коже и обуће у износу од 570.350 КМ, која због провођења процедура избора крајњих корисника нису реализована до краја године.

На дан биланса стања, није извршено усаглашавање, процјена и отпис због застаре, обавеза за доприносе из 2001. године у износу од 2.443 КМ.

Извори сталних средстава износе 247.278 КМ и усаглашени су са садашњом вриједношћу имовине у Министарству.

4.4. Напомене уз финансијски извјештај

Напомене уз финансијске извјештаје нису у потпуности усклађене са документом Министарства финансија бр: 06.15/403-1448/09, што се посебно односи на објелодањања предвиђена МРС ЈС 24 - Презентација буџетских информација у финансијским извјештајима.

У Напоменама уз финансијски извјештај објелодањени су судски спорови, покренути путем Правобранилаштва РС за 29 предузећа у укупном износу од 6.478.881 КМ, од чега се на основни дуг односи 6.170.533 КМ и камату 308.347 КМ. Обрачун камата није коначан, јер још увјек није потврђен од стране судског вјештака.

Препоручујемо Министру да обезбиједи да се Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањује све релевантне информације, у складу са захтјевима МРС ЈС и документом Министарства финансија бр: 06.15/403-1448/09.

4.5. Ванбилансне евиденције

Министарство је у ванбилансној евиденцији исказало потенцијална потраживања по основу закључених уговора за додјелу концесија за изградњу МХЕ у износу од 6.790.571 КМ, као и основна средства која се воде у евиденцијама Секретаријата Владе РС, у износу од 1.127.684 КМ.

Уочено је да у ванбилансној евиденцији нису евидентирани и исказане примљене бјанко мјенице, узете као инструмент обезбјеђења извршења уговора по основу додјелих текућих помоћи.

Ревизорски тим:

Браниславка Јовандић

Босиљка Петрашевић

Милош Јокић